

Warszawa, dnia 15 grudnia 2017 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
STANOWISKO/FUNKCJA
Paweł Gruza

DD6.054.21.2017

Pani
Gabriela Masłowska
Poseł na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Posel,

uprzejmie dziękuję za zwrócenie uwagi na aspekty podatkowe związane z funkcjonowaniem ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji wypłaconych przez bank premii gwarancyjnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1779) tj. na problem umorzeń kwot odsetek od kredytów tzw. „starego portfela”.

Jak Pani Poseł wiadomo przyjęte w ww. ustawie rozwiązania wprowadzają czasowe zwolnienie kredytobiorców z obowiązku spłaty odsetek od kredytu po to aby środki wnoszone przez kredytobiorców na obsługę zadłużenia kredytowego skierować w całości na spłatę kapitału kredytowego. Bieżące odsetki od kredytu naliczane przez bank (głównie bank PKO) przejściowo wykupywane są przez budżet państwa, co skutkuje powstaniem należności Skarbu Państwa. Warunkiem przejściowego wykupu środków z budżetu państwa należności banków z tytułu niespłaconych przez kredytobiorców odsetek od kredytów jest comiesięczna obsługa zadłużenia kredytowego (spłata kapitału na warunkach określonych w ustawie). Jednocześnie zgodnie z art. 10a ustawy na wniosek kredytobiorcy (spółdzielnia mieszkaniowa albo osoba fizyczna), który od dnia 1 stycznia 1998 r. lub od każdego kwartału następującego po I kwartale 1998 r., lecz nie później niż od dnia 1 stycznia 2006 r., dokonywał przez 20 lat systematycznej i terminowej spłaty kredytu, w wysokości wynikającej z art. 7 i 8, **bank umarza w ciężar budżetu państwa** pozostałe zadłużenie z tytułu skapitalizowanych odsetek oraz z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytu. Pierwsze wnioski o umorzenie skapitalizowanych odsetek oraz odsetek przejściowo wykupionych przez budżet państwa – składane w trybie art. 10a ww. ustawy - pojawić mogą się zatem z początkiem 2018 r.

Przyjęte rozwiązania zostały podjęte w celu zrekompensowania skutków transformacji gospodarczej i ustrojowej, w tym urynkwienia oprocentowania kredytów mieszkaniowych (które nastąpiło od 01.01.1990 r.) oraz stworzenia systemu zachęt dla kredytobiorców do prawidłowego regulowania zobowiązań kredytowych lub dokonywania wcześniejszych spłat zadłużenia. Znaczny wzrost oprocentowania kredytów po urynkwieniu oprocentowania doprowadził do sytuacji, w której kredytobiorcy nie byli w stanie obsługiwać zaciągniętych kredytów.

Chciałem zapewnić Panią Poseł, iż Ministerstwo Finansów jest świadome społecznej wagi omawianego problemu funkcjonowania tzw. kredytów starego portfela. Problematyka ta, w związku z wystąpieniem Sekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa, była przedmiotem analizy prawnopodatkowej.

Analiza ta doprowadziła do wniosku, iż umorzenie zobowiązań odsetkowych z tytułu tzw. starych kredytów mieszkaniowych rodzi przychód po stronie kredytobiorców tj. spółdzielni (w większości przypadków) albo osób fizycznych. Tym niemniej z uwagi na specyfikę funkcjonowania tych kredytów (stanowiących niejako „pułapkę” dla kredytobiorców wynikającą z hiperinflacji i ich urynkwienia na początku lat 90-tych XX wieku) oraz fakt, iż państwo na mocy wskazanej na wstępie ustawy rezygnuje z całości kwoty wykupionych odsetek, a także pokrywa koszt odsetek skapitalizowanych – w ocenie Ministerstwa Finansów pobieranie podatku z tytułu ww. przychodu wyduje się być niezgodne z interesem publicznym.

Z tego względu obecnie w Ministerstwie Finansów rozważane są warianty działań mających na celu uniknięcie obowiązku zapłaty przez kredytobiorców podatku z tego tytułu. Jednym z rozważanych działań jest wydanie przez Ministra Rozwoju i Finansów rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatków dochodowych od osób fizycznych oraz od osób prawnych od przychodu odpowiadającego kwocie umorzonych zobowiązań odsetkowych z ww. tytułów. Rozporządzenie takie, jako akt dotyczący wyłącznie zobowiązań, które nie przekształciły się w zaległość podatkową musiałyby zostać uzupełnione innymi działaniami dopuszczalnymi na gruncie obowiązujących przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa w zakresie dotyczącym przeszłych umorzeń dokonywanych na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. *o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji wypłaconych przez bank premii gwarancyjnych*.

Jak wspomniałem powyżej, działania te zmierzałyby do uniknięcia sytuacji, w której przychody z tytułu umorzenia odsetek od kredytów z tzw. starego portfela kreować miałyby obowiązek faktycznej zapłaty podatku po stronie kredytobiorców.

Z poważaniem,

Paweł Gruza

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów**

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/